

ЗАЯВА
про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту

Стратегія розвитку Вовчанської міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів з реалізації Стратегії розвитку Вовчанської міської територіальної громади на період до 2027 року

1. Замовник СЕО

Вовчанська міська рада Чугуївського району Харківської області.

Повідомлення про оприлюднення заяви:

Заява про визначення обсягу СЕО Стратегії розвитку Вовчанської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Вовчанської міської територіальної громади на період до 2027 року розміщено на офіційному веб сайті Замовника за посиланням: <https://vovchmrada.gov.ua/>.

2. Вид та основні цілі ДДП, його зв'язок з іншими документами державного планування

Стратегії розвитку Вовчанської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Вовчанської міської територіальної громади на період до 2027 року (далі – Стратегія та План) є документом державного планування місцевого рівня, розроблена на основі аналізу ресурсів Вовчанської міської територіальної громади та визначає цілі та пріоритети соціально-економічного розвитку громади до 2027 року, а також заходи, спрямовані на забезпечення необхідних умов для планомірного і послідовного наближення рівня життя мешканців громади до європейських стандартів.

Вовчанська МТГ є прикордонною громадою, яка зазнала значних руйнувань і втрат внаслідок бойових дій. Попри складну безпекову ситуацію, Громада зберігає потенціал для відновлення та подальшого розвитку після настання сталого миру. Основою майбутньої відбудови є згуртованість мешканців, спроможність місцевого самоврядування, а також підтримка держави та міжнародних партнерів, що сприятиме відновленню інфраструктури, поверненню населення та підвищенню якості життя.

Громада перебуває у вкрай критичному стані, зумовленому тривалою окупацією, активними бойовими діями, системними обстрілами та масштабними руйнуваннями житлового фонду, соціальної та критичної інфраструктури. Різке скорочення чисельності населення, практично повна зупинка функціонування більшості базових сервісів і висока безпекова загроза формують надзвичайно складні умови життєдіяльності на території Громади. Водночас функціонування військової адміністрації забезпечує мінімально необхідне управління, координацію безпекових та гуманітарних заходів і збереження інституційної спроможності Громади як суб'єкта публічного управління. Описані характеристики визначають Вовчанську МТГ як територію з надзвичайно високим рівнем вразливості, що потребує комплексних рішень у сферах безпеки, гуманітарної підтримки, відновлення та довгострокового планування післявоєнного розвитку.

Головна мета Стратегії розвитку Вовчанської МТГ полягає у поетапному відновленні Громади як безпечного, життєздатного та стійкого простору для проживання, роботи й розвитку. Документ орієнтований на створення передумов для повернення населення, відбудову пошкодженої критичної інфраструктури, зокрема систем життєзабезпечення, транспортної мережі та житлового фонду, а також відновлення доступу до базових соціальних і публічних послуг. Окремий акцент зроблено на підтримці місцевої економіки, розвитку підприємництва та аграрного сектору як основи зайнятості й економічної стабільності Громади.

Стратегію та План розроблено з урахуванням завдань та положень інших документів державного планування, а саме:

- Цілей сталого розвитку України до 2030 року, затверджених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722;

- Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 року № 695 із змінами;

- Стратегії розвитку Харківської області на 2021–2027 роки зі змінами та Плану заходів на 2021 – 2023 роки з реалізації Стратегії розвитку Харківської області на 2021–2027 роки, схвалених рішенням Харківської обласної ради від 27 лютого 2020 року № 1196-VII;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2023 р. № 816 «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів».

Стратегічні цілі та завдання на період до 2027 року:

1. Комплексна відбудова, безпекова трансформація та формування стійкого життєвого середовища Громади.

2. Соціальне відновлення, розвиток людського потенціалу та посилення згуртованості й інклюзивності Громади.

3. Економічне перезавантаження на основі локальних ресурсів та інновацій у поєднанні з екологічно збалансованим розвитком території.

В Стратегії та Плані визначаються основні умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, в тому числі щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля.

3. Те, якою мірою документ державного планування визначає умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедур оцінки впливу на довкілля (у тому числі щодо визначення місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів)

Стратегія та План передбачає розвиток базових галузей економіки та інфраструктури життєзабезпечення та охоплює усі види господарської діяльності, а також реалізацію заходів та проєктів, спрямованих на усунення та пом'якшення дії чинників, шкідливих для навколишнього природного середовища та здоров'я населення, забезпечення екологічної безпеки, відтворення та підтримання у належному стані природних ресурсів громади.

Стратегія розвитку Вовчанської МТГ базується на принципах сталого розвитку, модернізації всіх сфер життєдіяльності, створенні ефективної системи управління та управлінського менеджменту, наближеного до європейських стандартів якості життя.

Головними екологічними проблемами, що мають відношення до Стратегії, є: захист атмосферного повітря; необхідність відновлення та модернізація головних споруд та мереж інженерної інфраструктури (зливова каналізація, централізоване водопостачання та водовідведення), збереження природних рослинних ресурсів.

Станом на 2026 рік Вовчанська МТГ характеризується надзвичайно високим рівнем вразливості, що проявляється у фактичному знелюдненні території, зупинці більшості базових сервісів, гострій безпековій ситуації та обмеженому доступі до ресурсів.

За кожним пріоритетним напрямком Стратегії розробляється низка заходів і проєктів, які відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля.

Серед основних заходів Стратегії та Плану, що мають безпосередній вплив на навколишнє середовище, можна виділити:

- Впровадити сучасні енергоефективні, безпечні та інноваційні технологічні рішення у процесі відбудови та модернізації інфраструктурних об'єктів громади з орієнтацією на довгострокову стійкість та зменшення експлуатаційних витрат;

- Здійснити поетапну модернізацію систем водопостачання, водовідведення, тепlopостачання та електропостачання із впровадженням енергоефективних технологій, зниженням витрат ресурсів та підвищенням надійності інфраструктури;

- Розвинути та впровадити децентралізовані, резервні та автономні системи життєзабезпечення громади (локальні джерела енергії, альтернативні системи водо- та теплопостачання) для підвищення стійкості до кризових ситуацій та військових ризиків;
- Провести обстеження території громади на предмет безпекових ризиків, забезпечити розмінування та визначити безпечні зони для першочергового відновлення інфраструктури;
- Провести комплексне обстеження, ідентифікацію та пріоритизацію територій, забруднених вибухонебезпечними предметами, із формуванням плану гуманітарного розмінування;
- Забезпечити поетапне гуманітарне розмінування територій Громади із залученням сертифікованих операторів та дотриманням міжнародних стандартів безпеки;
- Запровадити систему екологічного моніторингу та мінімізації негативного впливу відновлювальних і розмінувальних робіт на ґрунти, водні ресурси та природні екосистеми громади;
- Провести інвентаризацію, оцінку стану та визначення пріоритетів відновлення зелених зон і рекреаційних територій громади з урахуванням наслідків воєнних дій;
- Забезпечити відновлення, благоустрій та екологічну реабілітацію зелених зон, парків, прибережних територій та інших рекреаційних просторів громади;
- Створити та розвивати систему сталого управління зеленими зонами та рекреаційними територіями з урахуванням екологічної безпеки, біорізноманіття та потреб громади у відпочинку і відновленні.

Перелічені вище основні заходи Стратегії та Плану відносяться до видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля у відповідності до вимог статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

4. Розгляд ймовірних екологічних наслідків

Серед основних ймовірних екологічних наслідків, пов'язаних з реалізацією Стратегії та Плану, наступні:

а) для довкілля:

1. Атмосферне повітря – можливе збільшення кількості викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел та пересувних джерел. Для покращення стану атмосферного повітря Стратегією та Планом розглядається можливість зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за рахунок впровадження заходів по охороні атмосферного повітря.
2. Ґрунти – можливе забруднення, засмічення та порушення ґрунтів від неочищених господарсько-побутових стічних вод, від поверхневих вод, від засмічення відходами, відходами війни та руйнувань. Основними заходами Стратегії та Плану щодо недопущення та зниження ризику забруднення ґрунтів є очищення території від вибухових речовин та пристроїв, відходів руйнації в населених пунктах громади та інш.
3. Управління відходами – можливе забруднення і засмічення ґрунтів, забруднення ґрунтових вод та інше, в зв'язку з незадовільним рівнем централізованого вивезення та роздільного збирання відходів. Основним напрямком роботи у сфері управління відходами залишається вирішення питання забезпечення повного збирання відходів для подальшої обробки на спеціалізованих підприємствах.
4. Водні ресурси – можливе забруднення водних об'єктів від неочищених господарсько-побутових стічних вод, від поверхневих вод. Основними заходами Стратегії та Плану щодо вирішення проблемних питань з охорони і раціонального використання водних ресурсів є розробка тимчасових мобільних та модульних рішень для забезпечення електропостачання, води та зв'язку.
5. Безпека життєдіяльності та здоров'я населення – можливе навантаження на здоров'я населення від транспортної інфраструктури. Стратегією та Планом

передбачається провадження заходів з охорони атмосферного повітря від забруднення та захисту від шуму, вдосконалення медичного обслуговування.

6. Флора, фауна та біорізноманіття – реалізація проектних рішень щодо інвентаризації, відновлення зелених зон і рекреаційних територій громади, благоустрою та екологічної реабілітації зелених зон, парків, прибережних територій та інших рекреаційних просторів громади матиме позитивні наслідки для збереження та збагачення біорізноманіття;

7. Надра – можливе порушення земельного покриву, у зв'язку з реалізацією рішень Стратегії.

8. Клімат – негативні наслідки планованої діяльності на клімат, а також вплив фізичних факторів впливу на найближчу житлову зону відсутні. Зміни клімату, що безпосередньо пов'язані з відсутністю активних масштабних впливів планованої діяльності (значних виділень теплоти, вологи) не відбудуться.

9. Ландшафт – негативні ендегенні та екзогенні процеси, явища природного та техногенного походження (тектонічні, сейсмічні, зсувні, селеві, зміни напруженого стану і властивостей порід, деформації земної поверхні) не передбачаються.

10. Матеріальні активи – передбачається впорядкування житлового фонду, збільшення комунальної території, організацію зон зелених насаджень тощо. Вплив оцінюється як позитивний;

11. Об'єкти культурної спадщини – пам'ятки архітектури, містобудування, науки і техніки, садово-паркового мистецтва, ландшафтні наявні, але зазнали значних пошкоджень чи руйнувань. Негативний вплив не очікується.

б) для територій з природоохоронним статусом – реалізація рішень Стратегії та Плану запланована за межами територій та об'єктів природно-заповідного фонду Екологічної та Смарагдової мереж, їх охоронних зон, земель природно-заповідного фонду України;

в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – відсутні.

5. Виправданні альтернативи, які необхідно розглянути, у тому числі якщо документ державного планування не буде затверджено

В процесі здійснення СЕО Стратегії будуть розглянуті наступні альтернативи:

Альтернатива 1: «Нульовий сценарій» – тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження зазначеного документа державного планування. Оцінка вказаних альтернативних варіантів відображатиметься звіті про СЕО.

Альтернатива 2: «Базовий сценарій» – є відмова від деяких завдань Стратегії розвитку та Плану заходів. Дана альтернатива є недоцільною, тому що всі завдання та заходи Стратегії та Плану спрямовані на економічний та соціальний розвиток громади, у тому числі на покращення навколишнього природного середовища, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я.

Альтернатива 3: «Оптимістичний сценарій» – цей сценарій передбачає впровадження рішень запропонованих Стратегією та Планом.

6. Дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час стратегічної екологічної оцінки

Для розробки стратегічної екологічної оцінки передбачається:

- проведення аналізу існуючих матеріалів щодо стану довкілля;
- проведення аналізу існуючих даних, моніторингу стану довкілля для даної місцевості за минулі роки;
- статистичний аналіз стану навколишнього середовища за минулі роки.

7. Заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Під час здійснення стратегічної екологічної оцінки передбачається розгляд заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків для довкілля, що передбачені діючим законодавством та нормативно-правовими актами.

Стратегією та Планом передбачені заходи, для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування передбачаються наступні заходи:

- будівництво, реконструкція та капітальний ремонт мереж водопостачання, водовідведення та каналізаційних очисних споруд;
- впровадження екологічно безпечного механізму управління відходами;
- розширення мережі природно-заповідного фонду та інше.

8. Пропозиції щодо структури та змісту звіту про стратегічну екологічну оцінку

Стратегічна екологічна оцінка буде виконана відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», Постанова Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2023 р. № 816 «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів», у звіті про стратегічну екологічну оцінку документу державного планування Стратегія розвитку Вовчанської міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів з реалізації Стратегії розвитку Вовчанської міської територіальної громади на період до 2027 року, в обсягах, визначених вимогами статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

9. Орган, до якого подаються зауваження і пропозиції та строки подання

Зауваження і пропозиції до заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки документу державного планування – Стратегія розвитку Вовчанської міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів з реалізації Стратегії розвитку Вовчанської міської територіальної громади на період до 2027 року, подаються в електронному та письмовому вигляді до Вовчанської міської ради Чугуївського району Харківської області. Електронна адреса vovcanskamva@gmail.com, тел. +38 063-112-89-26, з темою листа «До заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки Стратегії».

Строк подання зауважень та пропозицій 10 діб з наступного дня після оприлюднення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки на офіційному веб-сайті Вовчанської міської військової адміністрації Харківської області (відповідно до пунктів 4, 5 статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»).

Пропозиції та зауваження, подані після встановленого терміну, не розглядаються.